

Beslissing

van de VREG

met betrekking tot de schattingsmethodiek voor ontbrekende maandpieken

Inhoud

I.	Inleiding	3
I.1.	Aanleiding.....	3
I.2.	Wettelijk kader	3
I.3	Voorwerp.....	4
II.	Analyse en beoordeling.....	5
II.1.	Validatieregels.....	5
II.2.	Schattingsregels	6
	Beschikbaar gedeelte	10

I. Inleiding

I.1. Aanleiding

Fluvius System Operator cv (hierna: Fluvius) diende namens de elektriciteitsdistributienetbeheerders op 25 juni 2024 een voorstel voor aanpassingen aan de huidige schattingsmethodiek, goedgekeurd door de VREG op 24 maart 2022¹, voor ontbrekende maandpieken in bij de VREG. Samen met dit voorstel werd ook een evaluatierapport van de huidige schattingsmethodiek ingediend.

I.2. Wettelijk kader

De wettelijke basis voor deze beslissing is artikel 2.1.18 van het Technisch Reglement Distributie Elektriciteit (TRDE), waarin gesteld wordt dat de elektriciteitsdistributienetbeheerder een schattingsmethodiek moet opstellen voor ontbrekende maandpieken.

“Art. 2.1.18

§1. De elektriciteitsdistributienetbeheerder stelt een schattingsmethodiek op voor ontbrekende maandpieken en legt deze ter goedkeuring voor aan de VREG. Bij gebrek aan een goedgekeurde schattingsmethodiek legt de VREG zelf een schattingsmethodiek vast.

§2. In geval van maandelijks facturatie wordt een maandpiek, die 10 dagen na het einde van de maand niet ter beschikking is in de achterliggende datasystemen, geschat volgens de schattingsmethodiek zoals bepaald in §1. Uitgezonderd berekeningsfouten is deze schatting definitief.

§3. Bij een op afstand uitleesbare kleinverbruiksmeter worden, in geval van jaarfacturatie, de ontbrekende maandpieken die 10 dagen na het einde van de meteropnamemaand niet ter beschikking zijn in de achterliggende datasystemen, geschat volgens de schattingsmethodiek zoals bepaald in §1. Uitgezonderd berekeningsfouten is deze schatting definitief.”

Zoals hoger aangegeven keurde de VREG de huidige schattingsmethodiek goed bij beslissing op 24 maart 2022. In artikel 2 van het beschikkend gedeelte in deze goedkeuringsbeslissing werd aan Fluvius gevraagd om de schattingsmethodiek te evalueren en desgevallend een voorstel tot wijziging van de schattingsmethodiek ter goedkeuring aan de VREG voor te leggen.

“Artikel 2. Fluvius evalueert de schattingsmethodiek 12 maanden na de invoering van de nieuwe nettarieven volgens de tariefmethodologie, o.m. rekening houdende met de elementen die in deze beslissing door de VREG worden aangehaald. Fluvius bezorgt de VREG zijn bevindingen en desgevallend een voorstel tot wijziging van de schattingsmethodiek 18 maanden na de introductie van de nieuwe nettarieven.”

¹ <https://www.vreg.be/nl/document/besl-2022-38>

I.3 Voorwerp

Het door Fluvius op 25 juni 2024 ingediende voorstel van schattingsmethodiek voor ontbrekende maandpieken zoals opgenomen in de bijlage bij deze beslissing, vormt, als ter goedkeuring voorliggend voorstel, het voorwerp van deze beslissing.

In de ter goedkeuring voorliggende schattingsmethodiek voor ontbrekende maandpieken worden twee wijzigingen aan de huidige schattingsmethodiek voorgesteld. De eerste wijziging betreft de schatting van de maandpieken bij een tussentijdse facturatie door o.a. een klant- of leverancierswissel. Momenteel wordt de schattingsmethodiek toegepast bij een tussentijdse facturatie om de maandpieken te bepalen in de periode voor en na de tussentijdse facturatie (de zogenaamde afsluitende en startende slice). Fluvius stelt nu voor om bij het bepalen van de maandpieken van zowel de startende als de afsluitende slice eerst gebruik te maken van de gemeten kwartierwaarden indien deze beschikbaar zijn alvorens de schattingsmethodiek toe te passen.

De tweede voorgestelde wijziging betreft de termijn die wordt gehanteerd voor de omslag van functionele status van een digitale meter naar de status 'niet communicerend'. Wanneer de digitale meter in functionele status 'niet communicerend' gezet wordt, wordt de distributienetgebruiker vanaf dat moment volgens de huidige tariefmethodologie aangerekend op basis van het LS-distributienettarief voor een klassieke meter. Momenteel gebeurt deze omslag na 90 dagen waarin de digitale meter niet communiceert. Fluvius stelt voor om deze termijn nu te beperken tot 60 dagen. Deze kortere termijn wordt voorgesteld naar aanleiding van de evolutie om kwartierwaarden standaard uit te lezen bij digitale meters.

II. Analyse en beoordeling

Voor *grootverbruiksmeterinrichtingen* worden de maandpieken rechtstreeks bepaald uit de kwartierprofielen. Bijkomende schattingsregels voor ontbrekende maandpieken zijn dus niet noodzakelijk aangezien de schattingsregels voor de continue meetgegevens van toepassing zijn. Aangezien de maandpieken voor *kleinverbruiksmeterinrichtingen* op dit moment nog niet volgen uit gemeten volumeregisters (zoals het geval is bij grootverbruiksmeterinrichtingen), maar in een apart maandpiekregister worden geregistreerd, worden aparte validatie- en schattingsregels voor maandpieken vastgelegd.

In par. II.1 en par. II.2 bespreken we respectievelijk de ter goedkeuring voorliggende validatieregels en schattingsregels. Beide paragrafen starten met een toelichting van de huidige validatie- en schattingsmethodiek. Vervolgens geven we een samenvatting van de belangrijkste bevindingen uit de evaluatie van deze methodiek uitgevoerd door Fluvius, inclusief hun voorstellen om de huidige regels te behouden of aan te passen. Tot slot beoordelen we in elke paragraaf de voorgestelde wijzigingen.

II.1. Validatieregels

Huidige situatie

De validatie van de gemeten maandpieken voor kleinverbruiksmeterinrichtingen bestaat vandaag uit een verificatie dat de gemeten maandpiek het aansluitingsvermogen vermenigvuldigd met een factor 1,55 niet overschrijdt. De factor van 1,55 werd gekozen omdat bij deze waarde de automaat van de binneninstallatie zeker moet afschakelen na een kwartier. De registratie van zulke maandpieken zou dus in principe niet kunnen voorkomen, en indien dit wel zou gebeuren, kan dit een indicatie zijn dat de gemeten waarde foutief is. Bijgevolg wordt de gemeten maandpiek niet gevalideerd. Verder is het zo dat bij maandpieken die boven het aansluitingsvermogen gaan door Fluvius een nader onderzoek wordt ingesteld om te verzekeren dat de meterinrichting correct is. Zo nodig wordt ter plaatse gegaan.

Evaluatie en voorstel tot wijziging

In het evaluatierapport wordt geschetst dat 1 à 2 maandpieken per maand over alle DNBs heen als onbetrouwbaar kunnen worden beschouwd en dus niet gevalideerd worden. Fluvius stelt voor om de huidige validatieregels te behouden.

Beoordeling VREG

De VREG merkt op dat deze validatiemethodiek uitsluitend gebaseerd is op het maximale vermogen dat technisch gezien zou kunnen worden geregistreerd door een digitale meter, maar geen rekening houdt met het al dan niet statistisch betrouwbaar zijn van het gemeten piekvermogen op basis van historische meetwaarden. Het zou interessant zijn om de validatie van de gemeten piekvermogens uit het piekregister te baseren op een zekere statistische waarschijnlijkheid voor het voorkomen van de gemeten piek.

Echter, aangezien vanaf 1 januari 2026 de kwartiergegevens uit alle digitale meters zullen worden uitgelezen², kan de validatie van de gemeten piekvermogens uit het piekregister rechtstreeks worden gelinkt aan de validatie van de gemeten kwartierprofielen (of zelfs rechtstreeks uit de kwartierprofielen worden bepaald). De VREG ziet daarom geen redenen om het voorstel tot het behoud van de huidige validatieregels af te keuren, maar acht het wel wenselijk om vanaf 1 januari 2026 een validatiemethodiek toe te passen die rekening houdt met de gevalideerde gemeten kwartierprofielen.

II.2. Schattingsregels

De schattingsregels voor maandpieken worden toegepast in de volgende gevallen:

- *Bij een laattijdige of niet-gevalideerde maandpiek* – In overeenstemming met Art. 2.1.18 TRDE moet ten laatste op de 10de kalenderdag van maand *M+1*, een maandpiek voor maand *M* beschikbaar zijn. Indien dit niet het geval is gaat de distributienetbeheerder over tot een schatting.
- *Bij tussentijdse facturaties* – Omdat de gemeten maandpiek van maand *M* pas bij Fluvius gekend is aan het begin van maand *M+1*, zal men bij sommige marktprocessen zoals leverancierswissel en klantenwissel vaak niet beschikken over de laatste maandpiek omdat de wissels plaatsvinden in een lopende maand *M*. Omdat de marktprocessen een meteropname triggeren, is een tussentijdse schatting van de maandpiek noodzakelijk.
- *Bij functionele status ‘niet communicerend’* – Een verandering van de functionele status (Art. 3.2.6 TRDE) heeft ook een impact op de tarifaire status. Wanneer de digitale meter in functionele status ‘niet communicerend’ gezet wordt, wordt de distributienetgebruiker vanaf dat moment volgens de huidige tariefmethodologie aangerekend op basis van het LS-distributienettarief voor een klassieke meter. De maandpieken worden gedurende deze periode wel verder geschat.

A. Schatting bij laattijdige of niet-gevalideerde maandpiek

Huidige situatie

De schatting n.a.v. een laattijdige of niet-gevalideerde maandpiek gebeurt op basis van een beschikbare historiek aan maandpieken op het toegangspunt. De ontbrekende piek wordt geschat als het rekenkundig gemiddelde van de laatst beschikbare maandpieken met een maximum van 12 maanden. Hierbij wordt enkel rekening gehouden met effectieve (gemeten) waarden. Bij het ontbreken van een historiek wordt een defaultwaarde van 2,5 kW aangenomen.

² Zie art. 3.1.57, §3 van het Energiebesluit, zoals toegevoegd bij art. 6 van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juni 2023 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 2006 betreffende het onderhoud en het nazicht van centrale stooktoestellen voor de verwarming van gebouwen of voor de aanmaak van warm verbruikswater, het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, het Energiebesluit van 19 november 2010 en het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, BS 28 augustus 2023, 70.110.

Bestaande geschatte maandpieken worden niet herschat bij een aanpassing van de voorafgaande beschikbare historiek. Wel is het zo dat een overschrijving van een geschatte maandpiek met een werkelijke maandpiek aanleiding geeft tot een herberekening van de gemiddelde maandpiek (telkens het rekenkundig gemiddelde van de maandpieken van de voorbije 12 maanden) en de daarop in de tariefmethodologie gebaseerde facturatiepiek (o.b.v. gewogen gemiddelde maandpieken in de periode die afgerekend wordt). Echter, een rectificatie zal enkel gebeuren wanneer een aangerekende facturatiepiek significant wijzigt na een overschrijving van een geschatte maandpiek door een werkelijke maandpiek. De waarde voor een significante afwijking wordt ingesteld op 0,5 kW.

Evaluatie en voorstel tot wijziging

Uit het evaluatierapport blijkt dat er 97.471 maandpieken geschat werden in de eerste 10 maanden van 2023. Dit komt overeen met 0,54% van alle maandpieken in die periode. Van deze geschatte maandpieken werd 43% op een later tijdstip nog overschreven door een reële waarde. Een ex-post analyse leert dat de gemiddelde afwijking tussen de geschatte maandpiek en de reële maandpiek die later bekomen werd 0,0564 kW bedraagt. Het lijkt er dus op dat positieve en negatieve afwijkingen elkaar in balans houden. De gemiddelde absolute waarde van de afwijking bedraagt 1,13 kW terwijl de mediaan 0,671 kW bedraagt.

Het evaluatierapport beschrijft ook dat er in de eerste 10 maanden van 2023 1.515 rectificaties werden uitgevoerd ten gevolge van een aanpassing van een maandpiek. De gemiddelde afwijking van de facturatiepiek was 0,77 kW. De gemiddelde absolute waarde van de afwijking van de facturatiepiek bedraagt 1,5 kW.

Op basis van deze cijfers acht Fluvius het niet nodig wijzigingen aan de schattingsmethodiek aan te brengen.

Beoordeling VREG

De VREG stelt vast dat de fout gemaakt bij schattingen gemiddeld gezien rond nul ligt wat er op duidt dat er niet systematisch wordt over- of onderschat. Dit lijkt logisch gezien het gebruik van een schattingsmethodiek op basis van het rekenkundig gemiddelde. Om de variantie van de schattingsfout verder te verkleinen zou men bijkomende elementen in rekening kunnen nemen (er zou bijvoorbeeld rekening kunnen worden gehouden met seizoenseffecten). Echter gegeven het standaard uitlezen van kwartierwaarden bij alle digitale meters vanaf 1 januari 2026 acht de VREG het wenselijk om vanaf dan bij een schatting terug te grijpen naar deze kwartierwaarden.

B. Schattingen bij een tussentijdse facturatie

Huidige situatie

Aangezien de maandpiek voor maand M pas beschikbaar is tijdens de eerste kalenderdagen van maand $M+1$, zal Fluvius bij bepaalde marktprocessen (bv. klantenwissel, leverancierswissel,...) die een meteropname triggeren, niet tijdig beschikken over de maandpiek voor maand M om de gemiddelde maandpiek en de facturatiepiek op het moment van meteropname te bepalen. Om deze reden moet er bij bepaalde marktprocessen een tussentijdse maandpiek op het niveau van het toegangspunt worden geschat. Bijgevolg worden er schattingsregels vastgelegd voor zowel de afsluitende slice als de startende slice.

Voor de **afsluitende slice** gebeurt de schatting momenteel op identiek dezelfde manier als voor de schatting van een laattijdige of niet-gevalideerde maandpiek, i.e., het rekenkundig gemiddelde van de laatst beschikbare maandpieken met een maximum van 12 maanden of de defaultwaarde van 2,5 kW indien er geen reëel gemeten historiek van maandpieken beschikbaar is.

Voor de **startende slice** wordt er momenteel een onderscheid gemaakt tussen scenario's waarin de netgebruiker enerzijds niet en anderzijds wel verandert. Indien de netgebruiker op het toegangspunt niet verandert (bv. leverancierswissel) zal - normaal gezien - de reële maandpiek voor maand M in het begin van maand $M+1$ bekend worden. Deze reële maandpiek zal toegewezen worden aan de startende slice. Deze werkwijze is niet mogelijk in een scenario waarbij de netgebruiker wel verandert (klantenwissel) omdat men dan de reële maandpiek niet met zekerheid kan toewijzen aan de vertrekkende of de nieuwe netgebruiker. In dit geval wordt momenteel nog teruggegrepen naar de defaultwaarde van 2,5 kW.

Evaluatie en voorstel tot wijziging

In het ter goedkeuring voorliggende document wordt nu voorgesteld om bij een tussentijdse facturatie eerst na te gaan of er kwartiervolumes beschikbaar zijn voor de betreffende periode. Indien beschikbaar worden deze kwartiervolumes maximaal gebruikt om de juiste piek toe te wijzen aan de afsluitende slice, en bij verandering van de netgebruiker ook voor de startende slice.

Beoordeling VREG

De VREG stelt vast dat de wijziging een verbetering inhoudt om de werkelijke pieken in de verschillende slices te achterhalen en gaat akkoord met de voorgestelde wijziging. Deze werkwijze zal bij het standaard uitlezen van de kwartierwaarden bij alle digitale meters vanaf 1 januari 2026 steeds kunnen worden toegepast.

C. Schattingen in het geval van een functionele status 'niet communicerend'

Huidige situatie

Een op afstand uitleesbare kleinverbruiksmeetinrichting kan volgens het TRDE (art. 3.2.6 §3) één van twee functionele statussen hebben, namelijk 'volledig functioneel', code S2, of 'niet communicerend', code S0. De omschakeling tussen beide statussen gebeurt na een bepaalde periode waarin de meter start/stopt met communiceren en gaat gepaard met een meteropname. Een verandering van de functionele status kan ook een impact hebben op de tarifaire status. Wanneer de meter in functionele status S0 gezet wordt, wordt de distributienetgebruiker vanaf dat moment aangerekend op basis van het LS-distributienettarief voor een klassieke meter. De maandpieken worden gedurende deze periode wel verder geschat zoals bij een laattijdige maandpiek.

Fluvius voert bij de omslag van S0 naar S2 automatisch een nieuwe ODR (on demand reading) uit waarbij de historiek van de voorgaande ontbrekende maandpieken wordt opgehaald (maximaal 12 voorgaande maanden). Deze reële maandpieken overschrijven de maandpieken die gedurende de periode van de functionele status S0 werden geschat. Deze reële maandpieken hebben echter enkel een impact op de toekomstige pieken na kanteling naar S2 aangezien de netgebruiker in de periode van de functionele status S0 wordt afgerekend op basis van het LS-distributienettarief voor een klassieke meter.

Evaluatie en voorstel tot wijziging

Initieel lag de termijn voor de omslag van S2 naar S0 op 60 dagen, maar dit evolueerde vervolgens naar 90 dagen. Fluvius stelt nu voor om deze termijn terug op 60 dagen te brengen. De reden die hiervoor wordt aangereikt is dat er een evolutie is naar het gebruik van kwartierwaarden in diverse marktprocessen. Het schatten van kwartierwaarden over langere periodes is uitdagender waarbij een kortere periode van schatting noodzakelijk is om de betrouwbaarheid te kunnen garanderen. Het vastleggen van een termijn voor omslag van S2 naar S0 is volgens Fluvius een evenwichtsoefening tussen kwaliteit van kwartierschattingen en het frequent veranderen van status met facturaties tot gevolg. Het aantal netgebruikers waarvoor de tijdsreeks meer dan 60 dagen ontbreekt is 17873, terwijl de tijdsreeks bij 7482 netgebruikers voor meer dan 90 dagen ontbreekt.

Beoordeling VREG

De VREG stelt vast dat bij de schatting van ontbrekende maandpieken voor digitale meters in status S0, nog steeds dezelfde schattingsregels worden toegepast als bij een laattijdige, of niet-gevalideerde maandpiek.

De VREG neemt akte van het terugbrengen van omschakelingstermijn van 90 dagen naar 60 dagen, maar legt er wel de nadruk op dat volgens artikel 3.2.6 §7 van het TRDE de distributienetbeheerder gehouden is om de distributienetgebruiker er van te informeren dat zijn digitale meter de status “niet communicerend” krijgt. Op vraag van de distributienetgebruiker dient de distributienetbeheerder het communicatieprobleem op te lossen zoals bepaald in Art. 4.1.22/3 van het Energiedecreet.

De VREG merkt verder op dat bij de volgende wijziging van het TRDE de status ‘niet communicerend’ wordt omgedoopt naar ‘niet volledig functioneel’.

Beschikking gedeelte

De VREG beslist:

Artikel 1. De schattingsmethodiek voor ontbrekende maandpieken zoals voorgesteld door Fluvius en opgenomen in de bij deze beslissing gevoegde bijlage, wordt goedgekeurd. Deze schattingsmethodiek wordt op de website van Fluvius gepubliceerd.

Artikel 2. Fluvius op te leggen om uiterlijk voor 1 oktober 2025 een nieuwe validatie- en schattingsmethodiek voor ontbrekende maandpieken ter goedkeuring aan de VREG voor te leggen die gebruik maakt van gevalideerde gemeten kwartierprofielen die vanaf 1 januari 2026 standaard worden uitgelezen bij digitale meters.

Artikel 3. De schattingsmethodiek goedgekeurd door de VREG bij beslissing met referentie 'BESL-2022-38', wordt opgeheven op de datum van inwerkingtreding van deze beslissing.

Artikel 4. Deze beslissing evenals de schattingsmethodiek goedgekeurd onder artikel 1 van deze beslissing, treden in werking op de dag van de publicatie op de website van de VREG.

Voor de VREG,

Sint-Joost-ten-Node

 Digitally signed by
Pieterjan Renier
Ondertekend door: Pieterjan Renier (Signature)
Ondertekentijd: 27-11-2024 | 09:03:43 CET
C: BE
Uitgever: Citizen CA
F26A5D189DB443D892EFA7DB82D18350

Pieterjan Renier
Algemeen directeur

Bijlage: Schattingsmethodiek maandpieken